

Előfizetési feltételek:
 Fizetendő Debreczenben.
 Egész évre 2 frt.
 Fél évre 1 „
 Községeknek 62 kr.
 Egyes szám ára 4 kr.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:
 Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
 Vilmos sörészarnoka szomszédságában.)
 Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:
 Négy-hasábos petit aorért 8 kr;
 többszörinél 6 kr.
 Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek.
 Bélyegdíj: minden beiktatásért külön 30 kr.
 „Nyitólír”-ben megjelenő közlemény minden petit sora 15 kr.
 Hirdetések és előfizetések helyben a kiadói hivatalnál, Csáthy Ferencz, Telegdi K. Lajos, Budapest: Goldberger A. V., Általános Tudósító Vll., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Haasenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppelik, Schalek H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Emberáldozat.

Debreczen, 1899. szept. 17.

És hiába a humanisták minden beszéde: az emberiség nem változott és nem változik meg, ilyen volt 2000 esztendővel ezelőtt, ilyen lesz 2000 esztendővel ezután.

Embereket tűzbe vetni, vadállatoknak czirkuszokban martalékul dobni, keresztre feszíteni, vagy felnégyelni, hogy ezzel az ordító csöcseléknek idegei egy percze elszenderüljenek s meglegedésének mosolyát mutassák fogai: ép ugy divatban volt 2000 év előtt, mint ma, — csak a hóhérok ruházata és elnevezése más, még a kézműs Pilátusok sem hiányoznak mellőlük.

Merő formáságok és körforgást végző divatok, hogy egyik ezer évben keresztényeket vetnek a vadak ketreczébe, a másik ezer évben zsidókat a hadbírák elé, amazoknak az volt a bűnök, hogy keresztények, emezeknek, hogy zsidók, — de voltak már idők, hogy azért kerültek máglyára vagy nyársra emberek, mert protestansok voltak.

A kultura halad, végigsimítja az emberiség kolosszus hátának felszínét, színes suhanékból ilyen vagy olyan mázzal is bevonja, de anyagában és alapjában az emberiségben meg sem mozdul az ósállat s mikor a külső máz legdiszesebb, akkor rőffen fel az ós-szörnyeteg és feltátozt szájába eleven embert kíván.

Most Dreyfus kapitányon volt a sor, ő került a szörnyeteg moloch torkába, azon a réven, hogy czirkusz kell a népnek s győzelem a hadseregnek. Lehetett volna-e olcsóbban megváltani mindezt, mint egy zsidó kapitánynyal?

A francia vezérkar soha ilyen könnyen győzelmet nem aratott.

Mindezzel tisztában lévén a világ, tisztában van a Dreyfus-ügygel is és megdöbbenéssel veszi tudomásul az összes erkölcsi rugókat,

melyek a francia nemzetet erre a szörnyű erkölstelenségre vetemítették.

A századvegi perverzítások hazájában vigan csörögnek a kardok és szomorúan a bilincsek, ilyen kettős harangszó mellett temetik el a század-végének utolsó halottját, az igazságot.

Az emberiség lehorgasztott fővel vesz részt a temetésen s azt sem tudja, kit sajnáljon: Dreyfus kapitányt-e, vagy Franciaországot vagy — az igazságot.

De hát meddig lesz az, hogy az ember üldözze embertársát? De hát az igazság soha sem lesz e sárteke lakója s marad a föld alatt, mert ott van a teljes igazság, a teljes egyenlőség csöndes birodalmában.

Csodás dolog, hogy az igazságot ismét nem lehetett kihámozni. — Vagy talán nem is akarták?

És így maradt Dreyfus az emberiség egy része előtt hazaárulónak, a másik előtt — mártírnak.

Ki mondja meg, melyiknek van igaza.

Vajjon megfelel-e erre a kérdésre a jövő.

A szegedi kiállítás.

A föld nem lehet több, ugyanannyi marad, de kétszer és háromszor annyi magyart is legyen és lesz képes eltartani

Darányi Ignác.

Czikkünk jelmondatát még keresve sem találhattunk volna alkalmasabbat, mint Darányi Ignác földmívelési miniszterünknek fentebbi szavait, melyeket a szegedi kiállítás megnyitása alkalmával József főherceghez intézett. Nagy igazságot fejezett ki a miniszter frappans rövidséggel. Bármely államférfiúnak ambíciója és méltó programja lehet s valóban ha a szegedi kiállítás tanúságait le akarjuk vonni, mi is csak ebből a szempontból indulhatunk ki.

Számtalanszor halljuk, komoly és arra hivatott férfaktól, a parlamentben, a sajtóban és a tár-

saságban is, hogy Magyarország elsősorban mezőgazdasági ország s épen ezért életkérdés reánk nézve, hogy főként mezőgazdasági ügyeink hathatós felkarolását és előbbrevitelét biztosítsuk minden rendelkezésünkre álló erővel. Nem akarunk ezuttal rekriminációba bocsátkozni, csupán azt az örvedetes tényt látjuk magunk előtt, hogy a szegedi mezőgazdasági országos kiállítás fényes erkölcsi, de eredményeiben messze kiható anyagi előnyöket is eredményezett.

Ez az első mezőgazdasági kiállítás, a melyet mint országos jellegű vidéken rendeztek. Nem panaszképpen említjük meg, de mindaddig az a téves felfogás uralkodott, hogy ily arányú kiállításokat csak a fővárosban lehet teljes sikerrel rendezni. A szegedi kiállítás rendezésével megtörték a jeget s meggyőződésünk, hogy a látható fényes sikerrel az eddigi balhiedelem is eloszlott. De nem is csoda, hiszen csak végig kellett tekintenünk a kiállításon, hogy az országban, tehát a vidéknek ott felhalmozott hatalmas erejét teljes egészében értékelni bírjuk.

Az őstermelés ágazatainak bemutatása és a rendkívüli gazdag állattenyésztési kiállítás mellett mintegy párhuzamosan láttuk a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos gépgyártás és ipar különféle vállalatát is, a mi viszont arra a következtetésre nyújt alkalmat, hogy ezuttal is kétségtelen beigazolást nyert az iparnak és kereskedelemnek a mezőgazdaság fejlődésével való szoros, mondhatni elválaszthatatlan összefüggése.

Ezek a jelenségek azonban a szegedi kiállításnak csak anyagi sikerei, igen fontosnak kell azonban tartanunk annak erkölcsi sikereit is, melyek a különböző kongresszusok tanácskozási s tanácskozásai s tanácskozások eredményei nyomán áradnak szét az országban. Az országos gazdasági kongresszus, az országos halászat, méhészeti, szőlészeti, borászati kongresszusok, nemkülönben a gazdasági tanítók kongresszusa mind mind rendkívül fontos jelenség abban a nagy munkában, mely mezőgazdaságunk fellendítését célozza.

Mindenek az egész ország hasznát fogja venni. Azok a tanulságok, melyeket az érdekelt tényezőknél ilyen összefüggései rendszerint eredményeznek szoktak, lassankint közkinccsé válnak, de még ha más szempontból vizsgáljuk magát a kiállítást, nem az első pillanatra szembeötlenek-e azok a közvetlen hasznok, melyeket annak szemléléséből

maga a gazda és földműves nép merithet? Sajnos, azt nem lehet figyelmen kívül hagynunk, hogy nagyon is elmaradtunk az okszerű mezőgazdasági termelés terén. Rendszereink, gazdasági műveltségünk sőt még gazdasági eszközeink avultak s a modern kor követelményeinek semmiképpen sem felelhetnek meg. Már most mindazok, a kik alaposan tudni, tanulni vágyás figyelmével nézegették meg a kiállítást, bizonyára számos olyan utmutatást nyertek és tapasztaltak, melyeket sikerrel és nagy haszonnal értékesíthetnek saját gazdaságuk intézésében.

Ez a legnagyobb és leginkább figyelembe veendő előny, mely ilyen kiállításokból származik s a mely minket egy rendkívül fontos indítvány, illetve figyelmeztetés megtételére készítet. Elsősorban is népünknek van szüksége arra, hogy ily kiállítások keretében a modern mezőgazdasági rendszerekkel és eszközökkel megismerkedjék. Egyes nagyobb szabású és országos kiállítás szükségessége tehát ha szükséges és jogosult is, viszontelengedhetlen kötelessége gazdáinknak és a vármegyei gazdasági egyesület vezetőségének, hogy nálunk szintén rendezzenek mezőgazdasági kiállítást. Ismertessük meg így közvetlen közelből földesgazdáinkkal — a néppel — azon módokat és eszközöket, melyek segítségével elmaradottságából kiemelkedhet.

Már ebből a szempontból is melegen üdvözljük a szegedi országos kiállítást és Darányi minisztert, mert megmutatták azt az utat, melyen haladnunk kell, ha azt akarjuk, hogy számbavehető sikereket érthessünk el.

Karcolatok.

— Innen-onnan, mindenünnen. —

No tessék!
 Csak igaz is, hogy e világon minden hamar — változandó.

Leányeskü, asszonyhűség, barátság, no meg — az időjárás.

A mult héten a kánikula második és javított kiadása irányában merültek fel alapos panaszok — s ime a hét elején s közepén majd megfagyunk, — persze a hideg miatt.

Szakadt az eső, hideg szél fújt s előkerülének nagy hirtelenséggel az őszi s esetleg a téli vastag ruhák.

TÁRCZA.

Csillag ragyog . . .

Csillag ragyog fenn az égen,
 Itt lenn egy kis lány szemében . . .

Az a csillag messze, távol,
 Ez itt közelemben lángol . . .

Annak, — bármint ragyog — fénye
 Mire leér kihűl s vége . . .

Ez pedig ha reám ragyog,
 Azt se tudom hogyan vagyok!

Baka Elek.

Az idő eljár.

Elbeszélés.

Nem is olyan régen történt. Innen-onnan két esztendeje lesz. Születésnapot, bucsut, vagy más ilyesféle családi ünnepet ültünk az én kedves Károly barátomnál. Vidám, kedves társaság gyűlt össze. Többek közt az én városomból is volt egy szeretetreméltó, két serdülő leánykával.

Az egyik még egész apróság, de a másik már felelő bimbó.

Még nem egészen hajadon, de már nem is gyermek.

Az első pillanatra a ruhájával sem lehetett tisztába jönni. Még nem volt hosszú, de már rövid sem. A szabásánál bizonyosan kerekedett egy kis vita, mert a nyilóféiben levő leánykák ilyenkor már mindig hosszabbra szeretnék a ruhájokat var-

ratni, a mamák pedig ellenkezőleg még mindig kurtára vették a mértéket.

A mama, két szép leányával, vasuton utazott Károlyékhoz, én pedig kocsin, mert utközben valami hivatalos ügyet kellett elintéznem.

Alkonyat tájban, ahogy készülődtünk haza felé, felajánlottam szolgálatomat a kedves családnak. A vasuti állomás ugyis majdnem egy óra járásnyira esik a pusztától. Minek fáradnának oda s minek várakoznának majdnem éjfélig a vonatra? Sokkal kellemesebb lesz a szép nyári estén kocsin az utazás.

Ajánlkozásomat szívesen fogadták mind a hárman, de különösen a kis özike, a ki szinte ujongott örömeiben, hogy fog majd gyönyörködni a holdfényes éjszaka hangulatot keltő szépségeiben.

— Ah, milyen boldogság lesz ábrándozni a suttogó, félhomályos erdő mélyén! . . .

Csillogtak a szemei és pajkos szelességgel pörgette meg kis hugát, a ki azt kérdezte tőlem:

— De látunk-e majd, bácsi, ottan kis mókust? Biztattam, hogy persze látunk, s ezzel megtörtént az egyezés, hogy este hét óra tájban indulni fogunk.

Amint elkövetkezett ez az idő és bérkocsim a kastély tornáczá elé járt, átesvén a szíves bucsúszón, udvariasan felsegítettem a hintóba a mamát és a két kis leányt.

A mama elfoglalta a hátulsó ülésen az öt megillető helyet, a leánykák pedig ennivaló szerénységgel odacsücsültek a visszaülésre.

— De már így nem alkuszunk! — tiltakoztam a szerénység ellen s az ábrándozni készülő csemetelánykát a mama mellé iparkodtam ültetni. — A visszaülésre én fogok ülni a Pipiskével.

Gavalléros törekvésem azonban hajótörést szenvedett.

Vendégeim erélyesen tiltakoztak szándékom ellen és kijelentették, hogy ilyen módon nem veszik igénybe szíveségemet.

A leánykák, akár csak két kis fürgé madár, menten le is rebbentek a kocsiról.

Kapacitálni akartam őket, de nem sikerült. Kereken, egész határozottsággal kijelentették, hogy csak úgy jönnek velem, ha én és a mama a hátulsó ülésen foglalunk helyet, a leánykák pedig velünk szemben a kis ülésen.

— Azt semmi áron sem engedhetjük, hogy ön feláldozza értünk kényelmét! — csicsereggett a nagyobbik leányka, a kis özike. — Ennyi udvariasságot nem fogadhatunk el öntől. Ah, egészen más lenne, ha fiatalember volna!

Angyali ártatlansággal rőppent el a leányka ajkairól ez az őszinte nyilatkozat, de azért engem — minek tagadnám — mégis úgy ért, mint darázs-fulánk.

Mit volt mit tennem, megadtam magamat. Koromhoz illő méltósággal elhelyezkedtem a mama mellett, szembe a leánykával, s nem minden melankólia nélkül, fájdalom, konstalálom mellett, hogy az én fejem fölött is eljár az idő. Hiába tagadtam volna a keserű igazságot, a helyzet ellenem döntött, a valót nem lehetett megcsalni.

Arra, hogy hasonló körülmények között egy innen-onnan eladó leánykával szemben a hintó hátulsó ülésére kerüljön az ember, években kell érdemeket szerezni. S az ilyen érdemek, ugy-e uraim, nem irigyléreméltók?

Mikor az élet színpadán először kell komolyan játszanunk a bácsi szerepét, — ragyogjon bár felénk a legszebb leányszemek csillogó tüze —

hűvösebb szellő csapja meg szívünket. Megrezennek idegeink ebben a pillanatban attól a keserű tudattól, hogy itt a forró nyár vége, kezdődik az ős, a hervadás, a lemondás komor, borongós időszak.

Mit ér a tisztelet, az elismerés, a tekintély, ha ezekért a fényeseknek tetsző erkölcsi javakért oda kell adnunk cserébe a meg nem tartható s épen azért olyan drága fiatalaságot, mely nem vesz bucsút tőlünk ünnepélyes szertartásokkal, csak elszökik, észre sem vesszük, mikor?!

Szívünkben, még a hamu alatt is ott izzik a fiatalság tüzeinek hamvadó parazsa, néha-néha, különösen nőkkel szemben, fellobban, lángra kap, — ámde végre is mindnyáján találunk, különféle körülmények között egy fiatal leánykára, aki talán minden malfeczia nélkül, a legszeretreméltóbb, de azért mégis szívünket sebzó őszinteséggel szemünkbe mondja a meg nem fellebbezhető itéletet: „Ah, egész más lenne, ha fiatalember volna!”

Kedves uraim! mindnyáján, kivétel nélkül, és pedig nemcsak mi, rózsalánczokat hordó házasságemberek, hanem függetlenségükre oly nagyon büszke agglegény barátaink is, (legyenek bármilyen nagyhatalmúak is házi fődrásznok szereit) oda kerülünk a hintó hátsó ülésére.

Mi, rosszsznyelvű férfiak, (mert valljuk be uraim, hogy a mi nyelvünk rosszabb, mint az asszonyoké) szívesen gunyolódunk azon, hogy a nők mennyire nem akarnak megőregedni, s átlépve az aranyos husz év határát, milyen kényes dolog velük szemben a futó évek számát fűrkészni.

Pedig lám, mi sem vagyunk ám jobbak a Deák-né vásznánál. Elkövetkezik nálunk is az az idő, mikor az efajta indiskréte kérdésre mi is épen olyan görömbáskodásnak tartjuk korosságunk em-

De persze, csak azok, a melyek — kéznél voltak.

És az ember kezdett arra gondolni, hogy — a kályha se felesleges dolog e nagy világon.

*

Hát bizony egy kicsit megrökönyödik az ember az efféle gyors változáson, amennyiben a rendetlenkedést csak magunknak szeretjük megtartani és minden mástól elvitatni.

Pedig ép ez a változás a biztatónk arra, hogy mielőbb sütkérezni lehet a nyájas őszi napfény melegében.

A tűzfika-kereskedők — erősen várhatnak.

*

Annyi bizonyos, hogy oda van a szép nyár, — oda.

Lehullóban van a fák lombja, a fecskék elszálltak és itthon vannak a fürdőzők, a szünetelő diákok és gyakorlatozó katonák.

Megélénkül a város és gondoskodhatunk fáról, meleg ruhákról és egyéb téli — fényűzés dolgokról.

*

Elitelték Dreyfust megest.

De a póre, óh az nem ér véget, mert nem lehet neki.

Ugy látszik, örök életre van hivatva.

Legálább lesz egy társa a boldogtalan Ahasverusnak, — az örökké bolygó izraelitának.

*

Különben Dreyfus is elmondhatja, hogy ott van, ahol a mádi regalebélő.

Hiába indult el, hiába volt itt is, ott is, az Ördög szigetén, Rennesben és másutt, — ott van, ahol kiindult.

Kevesebb jóakarattal mellett már rég pihenhetne a — szabad házbán.

Hát bizony az is baj, ha az embernek nincs jóakarója.

Ha sok van, az meg már — uti figura docet — kész veszedelem.

*

A kedvezőtlen ítélet következtében kiadták a jelszót:

— Nem magyunk Párisba, világiállítást nézni!

És — temérdeken csatlakoznak az ezt elhatározókhöz.

Nem kell mondani sem, hogy ezek a szilárd urak, rég számot vetettek mindennel, főképp a — bugyilárisaikkal!

*

Tessék elhinni, elmegy az ember, ha pénze van, messze földekre, még oda is, ahol nem valami jó dolog várakozik rá.

De azt magyarázni sem kell, hogy az ember oda se mehet, ahol tejbe-vajba fűrészténék, ha — üres a tárcza.

*

Az is tény, hogy egy apa azt mondta a fiának:

— Tanulj fiam németül szorgalmasan, azzal bejárhatod az egész világot.

— Hát aztán — kérdi a nebuló — még vasuti jegyet se kell váltani a német szó mellé?

*

Az ujbó is megjelent a közforgalom piacán.

Az íze egy kicsit különös, de az ára még — különösebb.

Ép azért egyelőre csak azt jelezzük, hogy ez utóbbi miatt még savanyu nem csak a szőlő, de az — új bor is.

Hadd szállják lejjebb. A bor is, no meg az — ára is.

*

Katonáink befejezték az őszi nagy gyakorlatot és hazaszállingóztak.

Azoknak volt legnagyobb öröme, akik két vagy három év előtt széles jó kedvükben kiabáltak, hogy:

„Hármat rikkantott már a rigó.
Nem parancsol nekem a bírő,
Majd parancsol Ferencz József, a király,“

Hát már csak erőnek-erejével is azt szeretnék, hogy debizony csak a főbíró uram parancsoljon nekik.

Az nem bánik olyan csoda pazar módon a kurtavassal, meg a — kikötéssel.

*

Sajátságos, hogy a mi színházunkat egyre — reparálják.

Vagy igaz az! Nálunk legtöbb hiva van a — reperáczióknak.

Nem lenne szép dolog, ha éppen csak a színházzal tennének — kivételt.

*

Egy csemege-kereskedő furcsa dolgot követett el a héten.

Fél mámorosan egy kis kilencz éves leányt becsalt a boltjába s magára zárta az ajtót...

A történet részleteit ne szellőztessük.

De annyi bizonyos, hogy a korai csemegék árulójának, nagyon is korai csemegék iránt mutatkozik a — kívánsága.

Le kell hűteni alaposan a vén kecske inyenczedését.

*

A nagy vasuti átjáró is elkészült.

Ott a nagy magas híd, a pércsi uton, a vasúti vonal fölött.

A mikes-pércsi kofák se hitték volna, hogy így emelkedjenek a gőzös tetejébe.

*

A sertésvásár is megnyílik nem soká, mert megszűnt a — sertésvész.

— Na komám, — mondja egy sertéskereskedő a feloldás után — mi is szabadabban mozoghatunk ezután.

Hát csak mozogjanak ha kell egész — Bécsig.

Ott a hazája a hizott — disztóknak.

*

Hát bizony vége van a nyárnak.

Legjobb tanubizonyosság erre az, hogy a — kutséberes már megérkezett, a mi nélkül a zajos vendéglői és kávéházi élet nagyon, de nagyon hiányos volna.

De elment az erőművészek társasága és két hétig nincs semmi — komédia.

Azután kezdődik az igazi, a miről Komjáthy szinigazgató gondoskodik már.

*

Nagyon erősködik a pénzügyminiszter, hogy a kis hivatalnokok ne merészkedjenek adósságot csinálni.

Igaz van. A kis hivatalnok potom adósságot csinál, az pedig olyan, mint a gyerek.

Mentől kisebb, annál jobban — sivalkodik.

*

Nagy szerencsájuk volt a debreczenieknek a szegedi kiállításon.

A város maga a lovaival aratott fényes sikert s a főnyereményt is debreczeni ember nyerte meg.

Ugy látszik, hogy a szerencse istenasszonya érdemesnek tartja a debreczeniekkel való kacérkodást.

A mi egy asszonytól nagyon kedves dolog.

*

A fővárosi polgármester erősen ráijesztett a hivatalnokaira.

Hogy későn mennek, korán jönnek ki a hivatalból, meg közbe-közbe is csinálnak egy kis — kirándulást.

A felek meg várakoznak s nő a restánczia.

Ijjesztgetéssel nem sokra lehet ám menni egy — országszerte járványos betegséggel szemben.

A szegedi szőlőszeti kongresszus.

Mostan, a midőn a szőlőtelepítés olyan óriási mérvet öltött, nem lesz érdektelen a napokban megtartott szegedi szőlőszeti kongresszusról megemlékezni.

Ugy látszik, a társulás szelleme áthatott a szőlős gazdáira is, mert belátták, hogy közös erővel minden vonalon jobban tudnak olyan eredményt elérni, a mire egyesek soha sem képesek.

A nagy közönség, ki a szőlőtelepítés nehéz munkáját nem ismeri, el sem képzei, hogy a gazdaság ezen fontos növénye mily sok veszélynek van kitéve.

Ezen körülmény tette aztán szükségessé a tömörülést, mit az ügy érdekében eléggé méltányolni nem tudunk.

A leghivatottabb szakemberek tartottak felolvasást, hogy tanítsanak, vagy tervekkel előbbre vigyék a magyar szőlőművelést és bortermelést.

A kongresszus gyakorlati értékét nagyban növelte az a kirándulás, melyet a közel három napot elfoglaló kongresszus igényelt.

Ezen kirándulás megvilágította a theoria azon mélyebb részeit, melybe a gazda csak utmutatás mellett tekinthet bele és ezen gyakorlat képezte igazán értékes részét a kongresszusnak.

Fontos kérdések kerültek szőnyegre, ugyanis kimondotta a kongresszus, hogy kíváncsúnak tartja alkalmas módon arra figyelmeztetni a homoki szőlőtelepítőket, hogy csak oly immunis homokterületeket ültessenek be szőlőkkel, melyek minden tekintetben alkalmasak szőlő létesítésére.

Továbbá, hogy homokon, főleg általános fogyasztásra alkalmas borok előállítására törekedjenek a szőlőbirtokokosok.

Hosszas vita fejlődött ki a jégbiztosítás ügye körül. Kimondotta a kongresszus, hogy a jégbiztosítás szövetkezeti alapon oldassék meg.

Nagy hatással volt még a „Magyar szőlősgazdák országos egyesületéről“ tartott előadás.

Érdeklését képezte a kongresszusnak azon része, melyben Darányi miniszter is részt vett, mint díszelnök.

Igen meleg szavakban üdvözölte a kongresszus tagjait. Nyomatékosan hangsúlyozta, hogy örömmel jött le Szegedre, hogy a szőlős gazdák gyűlésén jelen legyen, mert hiszen „magam is szőlősgazda vagyok.“

Megígérte, hogy a kongresszus által hozandó határozati javaslatot tőle telhető módon legmeglegebbe pártolni fogja.

Leghatásosabb volt az a jelenet, a midőn Darányi minisater a borhamisítást ítélte el, és biztosította az ország szőlősgazdait, hogy a borhamisítók ellen a törvény egész szigorát fogja ezután is, úgy mint eddig, alkalmazni. — Perczekig tartó éljenzés és taps volt erre a válasza.

Megengedjük, hogy talán nem minden fog úgy teljeseésbe menni, mint ahogyan talán az kívánatos volna, de miután már az első lépés megtéetett, van reményünk, hogy Magyarország szőlőtelepei virágzásnak fognak indulni.

Kívánjuk, hogy a szőlősgazdák kívánságai minél hamarabb teljeseésbe menjenek.

H. K.

HÍREK.

— **Debreczen vendégei.** Az országos magyar protestáns irodalmi társaság városunkban tartja ez évi gyűlését s az alkalmából az ország minden részéből lesznek vendégeink. Itt lesz: Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszterünk, a ki nejét és leányát is elhozza magával. Szállása a „Bika“ szálló több szobájában lesz. — Gyurácz Ferencz püspök, a társaság elnöke Maternyluth. főesperesnél fog lakni. Szász Károly püspök Kiss Áron püspökünk vendége fog lenni. Itt lesz Szabolcska Mihály, a temesváriak poéta-lelkésze, lapunk egykori szerkesztője, ki alkalmi költeményt olvas fel a szerdán tartandó nagy gyűlésen, melyet isteni tisztelet fog megelőzni, a melyen az imát Gyurácz püspök, az egyházi beszédet pedig Szóts Farkas budapesti hittár mondja. — A kiváló társaság kedden este érkezik városunkba s este ismerkedési vacsora lesz az Angol királynő szállóban. A diszebed másnap a Bikában lesz. Szívülvüldözöljük a vendégeket és kívánjuk, hogy nagyon jól találják magokat.

— **Gyászistenitisztelet a királynéért.** Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából hétfőn délelőtt a róm. kath. templomban rekviem volt. Ez alkalomra a templomot gyászpompába öltöztették. A templom előtt hatalmas árbócokon fekete lobogót lengetett a szél. Az oltár előtt délszaki növényekkel körülfont ravatalt állítottak fel, amelyen kandeláberek és sűrű tömegben gyertyák égtek. A ravatal tetején a magyar korona állott. A templom márványoszlopain a magyar korona alatt Erzsébet királyné felirat s alatta egy keseszt állott, A rekviemre a templom a szorongásig minden zugában megtelt. Nem maradt üresen egy talpalatnyi hely sem. A városi tisztviselői kar Komlóssy

legetését, mint aminő gorombáskodásnak tartotta azt a csermelyi uri asszonyság.

Nem tudom, tetszett-e már hallani ezt az esetet?

A csermelyi földesur sokáig nem lakott falusi birtokán. Feleségével, ki valamikor hét vármegyében híres szépség volt, városba költözött azért, hogy gyermekeiket ott nevelthessék. Nagy ritkán nézték meg már ezután falusi dominiumokat, időközben bérbe is adták, s csak mikor már a gyermekeket szárnyukra cserztették, határozták el, hogy visszatérnek régi csöndes fészükbe, falusi magányukba.

Az idő felettük sem állt meg. És elég udvariatlanul nem kimélte bizony a szép asszony bájait sem. Az ő holló-fürtjeit is belepte a dér, arcának rózsái elhervadtak, karcsu dereka megtört, — szóval öreg asszony lett belőle.

Pár napra, hogy újra tatarozott kastélyukba megérkeztek, alkonyat tájban sétára indultak a szőlőhegy felé.

Útjuk a falu végén, a kovácsműhely előtt vezetett el.

A vén kovács, a szellős eresz alatt, vigan verte a tüzes vasat; szinte rythmusba zengett pengő kalapácsa.

De mikor a földesurék oda értek, félbeszakította a munkát, s illő tisztességgel köszönt.

A házaspár megállt, s az uri asszonyság nyájas leereszkedéssel szólította meg régi mesteremberöket.

— Hogy-mint van Dömötör?!

— Köszönöm szives kérdését, nagyságos asszonyom: hát csak bajlódunk, vesszödünk.

— Mit csinál az anyjuk?

— Az is csak küzködik, csókolom a kezét!

— Régen nem láttam, egészséges-e?

— Egészségesnek 'iszen egészséges, de hát az idő, tetszik tudni nagyságos asszonyom, az idő bizony azt is elővette. Hiába, eljár az mindnyájunk fölött. A nagyságos asszonyom is, — szómmal ne vétsek — mióta nem láttam, ugyancsak megvénült.

Jámor őszinteséggel, alázatos szelídséggel mondta ki az igazságot a becsületes kovácsmester, de azért a nagyságos asszony — férje karjába öltvén karjait — menten ott hagyta az állónél s nem minden igazság nélkül ezt a megjegyzést tette:

— Milyen részeges lett ez a kovács! Pedig valamikor józan embernek ismertük!

*

Azt gondolják kedves uraim, hogy mi kevésbé vagyunk idegesek hasonló körülmények között s ha szemünkbe vágják az igazságot, nem ütjük fel éppen így az orrunkat?!

Ah, dehogy! A vén gavallérok hiusága sokkal érzékenyebb, mint a korukat titkolni szerető hölgyeké.

Tessék csak próbát tenni valamelyik podegrás lábú, kopasz udvarlónál. Lessék ki azt a pillanatot, mikor egy fiatal leánnyal szemben — elfelejtkezve koráról — úti kezd az a bizonyos vasat és mikor egész hévvel, teljes komolysággal udvarol, kérdezik meg tőle — ha van bátorságuk — csak ugy oda vetve:

— Apropos, hány esztendő is ön uram?

A kérdezt szeme villámokat fog szórni, arcza sárga lesz az epétől, ököre szorított kezei reszketnek s ha a düh el nem fojtja teljesen hangját és válasza méltatja az illetlen kérdést, bizonyosan azt fogja érdes durvasággal felelni:

— Hála isten, jól érzem magamat!

Ez meg simább megoldása lesz a sértő provokálásnak, mely azonban könnyen csattanósabb választ is eredményezhet.

Azért tehát ajánlatos ilyen szerföltött bizalmas kérdésekkel alkalmatlankodni olyan férfiaknál, kik a negyven évet elérték.

Ez az a határ, melyen túl bizonyos sértési szándékot látunk abban, ha éveink számát tudakolják.

Épen azért ilyenkor nem szivesen megyünk tanúnak a bírósághoz s ha képviselőválasztások alkalmával a választási elnök történetesen születésünk évszámát firtatja, eljárását méltó felháborodással kvalifikálhatjuk erőszakoskodásnak, tendenciózus szőrszálhasogatásnak, alkotmányos jogaink kijátszásának.

Igen természetes, hogy ennek a kérdésnek a bolygatása legérzékenyebben érint bennünket akkor, ha nők jelenlétében történik.

Minden vén gavallér Achilles-sarka az életkor.

Ha másutt mindenütt vértetve van is, ezen a ponton sebezhető.

Legénykorom egyik pajkos emlékét hozhatom fel erre nézve tanubizonyásául.

Akkortájt egyik ünnepelt művésznőnk, ki most a dicsőség fényugaraiban fürdik, veszedelmesen csinos színlekedései növendék volt és sok idős s még több ifjú szív nyugalmát felzavarta.

A bogár szemü, eper ajku kis boszorkány rendre babonázott bennünket s ha a humanizmus ki nem irtotta volna a műveltebb világból a rab-szolgakereskedést, a kacagó Gerlicze virágzó üzlet nyithatott volna ebben az ághban.

Mert sokan, igen sokan hordtuk bizony édes örömmel, hitegető reménnyel azokat a rabláncokat, amelyet a csintalan kacérság kovácsolt a szerelmes hódolók leigázására.

A legsúlyosabb, a legvastagabb láncokat egy vén agglegény hordta.

Professzor volt. Komoly studiumra, a matematikára oktatta a fiatalságot, de szíve ügyében mégis elvetette a súlykot, mert nagy tudománya daczára merész arányba akarta hozni az 58 évet a 18 évvel.

Azt hitte, hogy annak a bizonyos tényezőnek a segítségével s a szerelmi hármasszabály alkalmazásával itt is biztos lesz a kalkulus.

Árnyéka lett a Gerliczének s mert mi is, fiatalok, szívesen perzseltettük magunkat gyémántszemeinek sugaraival, valóságos hadilábon álltunk a vén seladonnal.

A kora tavasz egyik délelőttjén, épen akkor bukkantam be a vánczi-utczára, mikor a gígerlisen kicsipett, rokkant vetélytárs nagyban csapta a szellet a vidáman kacagó Gerliczének.

A pajkos boszorkány egy piczi bokréttával játszott, babrált nagy hamisan.

Jól emlékszem: három rózsabimbóból s néhány szál gyöngyvirágból volt az kötve.

En egy szál gyöngyvirágot kértem az aranyostól.

És ő talán nem is azért, hogy az én kérésemet honorálja, hanem tisztán kacér célzattal, adott is három szálát.

Büszkén tütem fel a drága ajándékot, szinte kihívó tüntetéssel, a vetélytárs boszantására.

Elértem célomat, mert ez tényleg boszankodott is.

Arthur városi főjegyző, polgármester helyettes vezetése alatt, ugyisintén a többi hatóságok és egyesületek, valamint a katonai tisztikar mind számos tag által testületileg voltak képviselve. A gyásztisztítást 10 óra után ért véget.

— **Istenitisztelek.** Vasárnap szeptemb. 17-én az ev. ref. templomokban az istenitisztelek a következő rendben tartatnak: a nagytemplomban Csutoros Albert s. lelkész. A kistemplomban Fehér Gyula s. lelkész. Kossuth-utcai templomban Mitrovics Gyula lelkész. Ispotályi templomban K. Tóth Kálmán. Városi szegényházban Békely Lajos s. lelkész.

— **Simonffy Imre** kir. tan. polgármester hat heti szabadságáról Debreczenbe visszaérkezett. A polgármester már elfoglalta hivatalát.

— **Lemondás.** Sár váry Lőrincz kir. járásbíró, a debreczeni kir. járásbírósg vezetője, a napokban Igyártó Sándor kir. törvényszéki elnökhez benyújtott kérvényében megrongált egészségi állapotára való tekintetből — mihez nagy fokú idegbetegsége is hozzájárul — állásáról való lemondását bejelentette. Jogász körökben nagy sajnálattal veszik tudomásul Sár váry Lőrincznek állásától való megválását, mert benne a debreczeni kir. járásbírósg nemcsak egy jeles bíróját, hanem vezetőjét is veszítette el.

— **Debreczeniek kitüntetése.** A szerb dalárda debreczeni fogadtatása feledhetlen maradt a belgrádiak emlékében s az ezzel feltámadt magyar-szerb barátság magára vonta Sándor szerb király figyelmét is. A szerb király azokat, akiknek a szerb dalosok fogadtatása és ünnepzése ügyében tevékeny részüket volt, a Takova renddel tüntette ki. Hármán kaptak ilyen rendjelt: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Vecsey Imre tb. főjegyző és Márk Endre. A rendjelek tegnap érkeztek meg Debreczenbe a viselési engedéllyel együtt. A kitüntetett debreczenieknek egy kis ünnepélyességgel szándékoznak átnyújtani a rendjeleket.

— **A püspök beteg.** Dr. Wolaffka Nándor v. püspök a héten beteg volt. Gyöngéledve indult el a máriapócsi búcsúra s utközben nagyon rosszul lett s Szakolyban ágyba kellett feküdnie. Kötelesség érzete nem hagyta a főpapot nyugodni s kocsin haza hozatván magát, az Erzsébet királyné emlékére tartott gyászmisét ő mondta. A mise végeztével lefeküdt s orvosai gondos kezelése mellett pár nap alatt betegsége jobbra fordult, de még ma is gyöngéledik. A nemes szívű főpap iránt a legnagyobb részvételt viseltetik az egész város közönsége s szakadatlanul tudakozódnak hogyléte felől.

— **Az engesztelődés ünnepe.** A zajos munkanapok órájában parányi foltocska: a béke ájtatos szentélye. A dátum felekezethez van kötve, de a jelentősége általános, kidagad a rituális törvény szűk keretéből. Ha már meg nem valósulhat az eszme, legalább legyen egy napi tünemény. Ha a földön tolong is az emberiség, egy napon tanuljon az égbe szárnyalni. És ha már csak szépséges álom az örök béke, álmódják róla mindenki az ünnepen. Engesztelődés! A hitet megtépázta a tudás, az áhitatot megfagyasztotta a rideg élet, de e napon engesztelődjék ki a tudás a hittel. Olvadjon össze a valóság az isteni trónhoz ragadó képzelettel. Legyen e napnak hófehér virága az ájtatos megnyugvás. A rituális czeremóniák egyre fakulnak, lepatognak a vallás vázára, mint az avult zománcz,

Szemrehányólag interpellálta a duhajkodó leányt:

— Lásza mégis csak kegyetlen szívé maga kis Gerlicze! Ime, én már fél órája könyörgöm egy szál gyöngyvirágot, nekem nem adott, hanem most lám egyszerre bőkezű lett!

Szeleburdi tréfával, no meg egy kis maliciával vágtam erre oda a vén gavallérnak:

— Hja, tanár ur, azt dalolják ám Lalla Rouk-ban:

Többet ér egy ifju pásztor,
Mint egy vén király...

Gerlicze felkaczagott, akár egy igazi erdei gerlicze a matematikus pedig vörös lett, mint a pulykataraj.

Kicsibe mult, hogy az ártatlan tréfa véres párbajjal nem végződött.

Nagy munkájukba került a segédeknek az öreg Romeót arról meggyőzni, hogy az ember korára való képleletes célzás nem képez becsület-sértést.

Pedig, Isten tudja!

En kezdek más véleményben lenni.

És ha engem hasonló körülmények között valamelyik fiatal pásztor vén királynak merészelve csufolni, legyen készen a legrosszabbra s csinalja meg a végrendeletét.

de az engesztelődés napja annál fehérebb fényben fog ragyogni mindenkor, minél szűkébbé válik a mindennapi élet. Legfőbb ünnepünket, a jom kippurt csütörtökön ünnepelték ájtatosan az izraelita hívők. Az egész napot a templomban töltik böjtölve, hogy irgalmat nyerjenek a Mindenhatótól bűneikért. És ezen a napon meglátstott a város képen, szünetelő üzleti forgalmán és a zsufolt templomokon is, hogy Izrael népe legfőbb ünnepét üli.

— **Köszönetnyilvánítás.** A magyar protestáns irodalmi társaság nagygyűlése alkalmából az elszállásolási költségeinek fedezésére a következő adományok folytak be: ujonnan hozzá: Az ágost hitvallású evang. egyház presbiteriumától 60 kor. debreczeni helyi vasut részvény-társaság 6 korona, Láber Mihály ur 4 korona, Füleky Pál gyógyszerész ur 5 korona, Koncz Elek ur 4 korona, Szabó Zsigmond kereskedő ur 2 korona, Tóth Ferencz nyugtanár ur 8 korona, Hatházy Ferencz ur 2 korona, Péter József ur 2 korona, Palecskó P. Pál ur 2 kor. és Szekeres Bálint ur 1 korona. — Továbbá szállásokat ajánlottak fel: ujabban Márk Endre ur 1, a róm. kath. piarista ház 1, Dr. Bartha Béla jogtanár ur 3, Dóczy Gedeon 1, Némethy Lajos lelkész ur 2, Roncsik Lajos ur 2, Dr. Magoss György ur 1 és Léhmann János ur 2 vendég részére. — Végül fogatjaikat felajánlani szivesek voltak: Dr. Szentpály Béni 1, Dr. Balkányi Ede 1, Gebauer Károly 1 és Szliuka István urak 1, akiknek is a bizottság megleg köszönetét nyilvánítom. — Oláh Károly elszállásolási biz. elnök.

— **Állat az emberben.** Vélrázó dolgot követelt el egy 50 éven felüli kereskedő hétfőn délelőtt, a melyről undorral emlékezünk meg, de kénytelenek vagyunk megírni, hogy hátha kevesebbet fordulnának elő a hasonló esetek. Egy szép kis szőke leányka, lehet 10—11 éves, egy a piacshoz közel levő csemege üzletet bámult meg. Szép őszi barackok, hamvas szilvák voltak inycsiklandozóan kirakva s a kis szőke szépség epedő kékl szemekkel nézte ezt a sok jót. A boltos bácsi bizonyosan „blau-montági“ hangulatban meglátta a kis leányt és becsalta boltjába, melynek vas ajtaját azonnal bezárta. A vásárlók nagy csoportba verődtek össze a bolt ajtó előtt s midőn hallottak hangokat a boltból, sok kalandos hír kelt szájról-szájra. Déli 12 óra felé jött a boltos felesége, ebédet hozva az urának. Ennek is feltűnt a bezárt bolt s az udvarról akart benézni. A boltból pedig nagy jajgatás hangzott ki. Végre is kinyílt a bolt ajtó és a kis szőke leány sirva jött ki a boltból. A nagy közönség követelőleg lépett föl a boltossal szemben, magyarázatot kérve a kis leány bezárásáról. Végre Szilágyi Ferencz képvisítő rendőrt fölkérték, hogy intézkedjék, a mire a boltos bezárta üzletét, elszaladt. A kis leány oly kijelentést tett, a miért a boltos a börtönben tölt egy pár esztendő. Ez undor ténny hősét csak a kis leány iránti tekintetből nem nevezzük meg.

— **A görög-katholikusok római útja.** Megemlékeztünk már arról a dicséretes mozgalomról, mely a görög-katholikusok körében indult meg egy Rómába teendő zarándok ut iránt, hogy ott a pápától előszóval kérjék a naptáregyenitést és a magyar liturgiát. Varga László h-b-ösztörmenyi esperes most felhívja a debreczeni gör. kath. híveket, a kik a naptáregyesítés és a magyar liturgia ügyében Rómába ohajtának utazni, hogy az országos magyar gör. kath. küldöttséghez való csatlakozásukat ő nála jelentsék be. Indulás Budapestről október 29-én este nyolcz óra 40 perczkor lesz a keleti pályaudvarról. Harmadosztályú jegy 37 frt. Másod osztályú 60 frt 5—5 napi élelmezéssel. Bőszörményből Varga László esperes és Kelemen Bálint főgondnok vesznek részt a küldöttségben, de többen is mennek. Illendő volna, ha e küldöttségben Debreczenből is többen vennének részt.

— **Oktober hatodika.** Mindinkább közeleg a gyásznapiak, a magyar szabadságharcz kinos emlékü Nagy-Péntekjének ötvenedik évfordulója. A hősök, a vértanúk azóta elporladtak, poruk belevegylt az imádott haza földjébe s ott egyesült a csaták tüzeiben kihullott vérükkel, lelkük fönt az Isten trónjánál lakik, emlékü e földön örökre él! Bevésve a magyar nemzet szívébe, kitörülhetetlenül bevésve e földbe, mely ápol s eltakar. Virág, levél csak róluksusog: madárdal is csak róluk zeng, emlékükre dobban a magyar szív s öreg, ifju együtt lelkesül. S az ország népe nagy ünnepre készül s az ünnepben részt veszünk mi is. A főiskolai ifjuság körében már megindult a nagy mozgalom az október 6-án rendezendő nagyszabású gyászünnepély tartása iránt, a műsort és módozatokat csak ezután állapítják ugyan meg, de a mozgalom máris oly arányokat ölt, hogy az ünnepély elé a legnagyobb érdeklődéssel kell tekintenünk.

— **Az első korona.** A munkástörvény ugy intézkedik, hogy az elveszett munkásigazolványok másodlata csak egy korona lefizetése mellett adatik ki s ez a korona a létesítendő munkássegélyző alap javára fordítandó. A héten kapta ki az első ilyen könyvet Seleszák László s az ő általa fizetett korona lesz a debreczeni munkás segély-alap még nincs a miniszteri intézkedés figyelembe vételével a koronát beadta a r. bejelentési hivatal a m. kir. adóhivatalhoz, a hol addig kezelik letétkép, a míg a községi segélyző alap nem létesül.

— **A városi nyomda ügyvezetői állására pályázók névsora.** Mayr Lajos könyvnyomdatulajdonos Új-Arad. — Kobida Sándik Sándor nyomdász Sepsz Szt.-György. — Zeke József nyomda-művezető Esztergom. — Wessly Antal könyvnyomdatulajdonos Pécs. — Stern Ernő beütésedő Pápa. — Keresztessy István művezető Budapest. — Kovács Károly művezető Nagy-Enyed. — Kubisch Tivadar korrektor Budapest. — Tally Henrik korrektor Budapest. — Kónya Imre nyomdai ügyvezető Kecskemét. — Fenyő Lipót osztályvezető Eger. — Rajkovits Károly nyomdatulajdonos Baja. — Medek Sándor István nyomdász Budapest. — Retzkay Antal nyomó gépmester Budapest. — Weinfeld Simon korrektor Budapest. — Tomka Antal nyomdász Budapest. — Tiff Sándor nyomdász Bécs. — Ruzicska Gyula nyomdai ügyvezető Kolozsvár. — Hirschkovits Jónás művezető Budapest. — Szabó Lajos nyomdavezető Székelykeresztur. — Vagács Mihály nyomdavezető Balassa-Gyarmat. — Kalivoda Ferencz művezető Nagyvárad. — Ember Lajos h. ügyvezető Debreczen. — Buttkovszky Bertalan mesterszedő Budapest. — Urbányi Gyula nyomdász Deés. — Szadó István nyomdász Debreczen. — Ritter Ferencz gépmester Budapest. — Lukátsy Ferencz hivatalnok Debreczen.

— **Aranyos szabadság.** Aki nem hordta a hátán a bornyut s nem nagygyakorlatozott csak egyszer sem nyári melegben, őszi hidegben, aki nem hált szalmakazal tövében s nem evett komisz kenyeret az nem tudja, hogy mit jelent az a szó „lefuttag“. A világ legszebb zenéje se ér fel azzal a kúrtharsanással, a melylyel „lefuttag“ a gyakorlatot. Mert a lefuttag szabadságot jelent, a melylyeknek meg a leglelkesebb harczos is szívből örövend. Az idén nagy öröme a fiuknak hamarabb lefuttag két nappal, mert ő felsége belátta, hogy az időjárás miatt a gyakorlatokat sikerrel lebonyolítani nem lehet, az összes gyakorlatokat beszüntette s maga sem ment el Pápar, ahol pedig nagy előkészületeket tettek a fogadtatására. A mi katonáink is haza érkeztek szerdán s nagy esőben s csöndben siettek a laktanyába, hogy megkezdjék az aranyos szabadságot. Aztán most jön az „őfírolás“, akkor aztán bokráját az öreg szenvedő sapkája mellé s mennek a legények haza, a nádfedeles, gólyafészes, bogárhátú falusi házakba, ahol várják is őket erősen.

— **Az ispotályi templom megnyitása.** Az ispotályi templom belseje kijavittatván, f. évi szeptember hó 17-én vasárnap reggel 9 órakor hálaladó istentisztelet tartatik a szépen felékesített templomban, miről a hívek lapunk utján is értesítetnek s azontal a rendes istentisztelet akkor tartatik, midőn tornyainkban megszólalnak az Isten házába hívó harangok. Mint tudomásunkra jött, vasárnap az ispotályi templomban Könyves Tóth Kálmán szolgál.

— **Köszönetnyilvánítás.** A magyar protestáns irodalmi társaság nagygyűlése alkalmával a vendégek elszállásolási költségei fedezésére ujabban adakoztak: Dr. Kola János képviselő ur 10 koronát, Orosz István tanár ur 6, L. Nagy Bálint ur és Hauer Bertalan ur 4—4 koronát, N. N. — N. N. — N. N. urak 1—1 koronát. Elek Lajos tanár ur egy vendég elfogadására, ifj. Kertész István birtokos ur pedig egy fogat kiállítására ajánlkozott. Fogadják mind-ezen urak a bizottság köszönetét. — Oláh Károly az elszállásolási bizottság elnöke.

— **Az új lovassági laktanya átvétele.** A lovassági laktanya építési munkálatai teljesen befejeztettek, minek folytán az épület átadása a katonai kincstár részére eszközölhető. E célból a városi hatóság a maga kebeléből Komlóssy Artúr főjegyző, polgármester helyettes elnöke alatt bizottságot küldött ki, melynek tagjai Körner Adolf tanácsnok, dr. Magoss György tb. főjegyzés, Aczél Géza főmérnök és dr. Sár váry Gyula t. főorvos. — Ezenkívül részt vettek: Latinovics Mihály állami főmérnök, Szilágyi János és Haty Kálmán városi építész mérnökök, Tóth István, Berger Jenő és Horváth János építészek s a katonai kiküldöttek.

— **Dr. Brunner Lajos** városunk kitünő szemorvosa tanulmányutra Németországba utazott. Távolléte alatt dr. Hütter Károly fogja helyettesíteni.

— **Névmagyarosítás.** Dr. Zicherman Adolf honvéd főorvos és kiskoru Pál fia nevüket belügyminiszteri engedéllyel Szász-ra magyarosították.

— **Adatok a sertésvészről.** Jelentettük mult számunkban, hogy a sertésvész megszűnt. Ma már a hivatalos jelentés adatait is közölhetjük, melyekből nyilvánvalóan látszik az a kár, a melyet a sertésvész városunk közönségének okozott. A jelentés szerint 1898. április hó 28-ika óta 36 tanýára, 16 udvarra, 11 házalóra és egy pusztára rendelték el a szoros zárt. A zár alá vetett helyiségekben volt összesen 4695 sertés, melyek között azonban a járvány nem okozott nagyobb pusztítást. A kedvező lefolyás a jelentés szerint egyrészt azon szigorúságnak köszönhető, melylyel a hatóság az óvintézkedéseket végrehajtotta, másrészt pedig annak a körülménynek, hogy a sertésvész, sajnos ugyan, de Magyarországon már meghonosodott s így mint a meghonosodott járványoknál történni szokott, a pusztítás nem öltött nagyobb

mérveket. Beszámol még a jelentés arról, hogy a vész ellen a sertéseket egy birtokon oltották be. Hogy milyen sikerrel használható az oltás, mutatja a következő adat: a birtokon mielőtt az oltást végrehajtották volna, elhullott 57 drb. sertés; beoltottak 376-ot, melyek közül az oltás után kigyógyult 168 drb. elhullott 208 drb. A jelentés azzal végződik, hogy a sertésvész minden évben, mint meghonosodott járvány újból ki fog törni, de pusztítása nem lesz nagy, kivált ha az óvintézkedéseket oly szigorúan és pontosan betartják, mint az a jelen esetben történt.

CSARNOK.

Confetti.

A panaszos: Tekintetes királyi törvényszék! Ha nem toladokás a kérésem, tessék a hallgatóságot kiküldeni!

Egy jó firma (a közönség sorából): Ohó...

A panaszos: Tetszik tudni: kényes ügy. Férfi becsületemről van szó.

Az ügyész: Indítványozom a zárt tárgyalás elrendelését.

Egy jó firma: Bocsnát! Én és kollegáim tiltakozunk. Mi vagyunk a nyilvánosság. Nekünk törvényileg biztosított jogaink vannak...

A jegyző (dühösen felugrik): Kuss!

Az elnök: Mindjárt lecsukatom!... Üljön le!

Egy jó firma: Köszönöm... Két hónap óta nem tárgyalunk egyebet, mint holmi apró-cseprő csirkelopást, testi sértést és mi nehezen bár, de becsülettel kitartottunk mindvégig. És most, amikor egy érdekesnek, pikánsnak ígérkező tárgyalásban gyönyörködhetnénk, ki akarnak bennünket küldeni. Ohó! Ez nem járja! Tiltakozunk!

A publikum (Zsebmetszők, zsebtolvajok, kártya-, dominó- és kugli-kozákok, gyermekfosztogatók, betörők, könyöradománygyűjtők, a fővárosból örökre kiutasított, de mindig a fővárosban tartózkodó csavargók — egyszerre —: Ugy van! Tiltakozunk!

Az elnök: No ez már mégis sok?

Az ügyész: Hé! Fogházörök!

E pillanatban benyitnak a terembe Bolla és Kassay detektívek, mire a hallgatóság tagjai hanyatholmok rohannak kifelé. A feleken kívül nem marad benn senki más, mint a „Magyar Híradó“ törvényszéki tudósítója. Bizalmi embere a királyi ügyésznek.

A panaszos: Elmondom a dolgot úgy, ahogy történt. Összekaptam a feleségemmel és csupa trucczból Ó-Budavárába mentem. Gyöngédségből azonban az előszoba kulcsát magammal vittem, nehogy felébrezzem az asszonyt édes álmaiból...

A pénztárnál leszurkoltam egy koronát és nagy diadalmasan bevonultam Ó-Budavárába, ahol Szekula igazgató ur tiszteletére javában konfettiztek. Micsoda zsiabongás!... Micsoda tolongás!... Micsoda vidámság! Ide jöjjön, Szemere ur és meglátja, hogy bizony mégis csak boldog a magyar!

Emit tallián ruhákba bujtatott sváb legények énekelnek vastag, korhely hangon, művészi gixerekkel; távolabb a repülő emberek végeznek ötemeletnyi magasságban szédítő nyaktörő mutatványokat; a nyílt színpadokon bohócok ugrándoznak, csinos hölgyikék táncolnak, nyakig emelve szoknyájukat és a publikum olyan jól mulat!

A színpad mögött egy leendő nagykereskedő kinalgatja áruit, hol vékonyan hol vastagon, de mindig utalatos, fülsértő hangokon kiáltozva, hogy: „macska macska! Zsákba macs-ka!“ És a publikum ezen a hülyeségen is olyan jól mulat!

A nagy tömeg között lobogós ingujjban, színes pántlikákkal föczifrázott kalpagban jár föl s alá a füzfa-poéták vice-királya, a naturalisztikus irány egyik vezérképviselője, Hazafi Veray János, kinalgatva alkalmi ódáját, amelyet Szekula ur tiszteletére faragott és amely óda ugy kezdődik, hogy:

Ós-Budába

Általába

Minden ember kába

Az ódának hátulsó lapján egy megrovási kalandot olvashatunk ezzel a bekezdéssel:

„Pannonia gözmalomba

A portás mérges azonban... és a publikum ezeken a verseken is nagyon jól mulat.

Vén rókák, csintalan suhancok, festett képű szírének kisebb-nagyobb csomagokban árusítgatják a konfettit; ami a gyárosnak egy krajczárba, az elárusítónak három krajczárjába kerül.

Hja, nincs a konfetti mulatságnál pazarabb élvezet.

Épen a zsákban macskát áruló vigézet fixiroztam, amikor valaki megütötte vállamat. Hátra fordulok s e pillanatban csak ugy szakadt rám a konfetti. Egy meglehetősen fiatal donnának jutott eszébe, hogy engem megráfáljon... Nem ismer? Kérdi nevetve.

— Hogyne ismerném? Oh van szerencsém! Alázatos szolgálja! No nézze meg az ember! Hát ön mit keres itt?

— Mulatok...
 — Egyedül?
 — Nem, önnel. Mert remélem, hogy együtt maradunk... Sohse fullantsen, kedves barátom: ön nem ismer, ma lát először és remélem, nem utoljára, mert tudja meg, hogy ön régen, nagyon régen tesszik nekem!
 — Ne mondja...
 — Nyujtsa karját!
 — De édes galambom! Én feleséges ember vagyok!
 — Én meg férjes asszony vagyok. Összetűtem az urammal.
 — Én is.
 — Én odahaza hagytam őt a gyermekek mellett. Kijöttem egymagam Ós-Budavára.
 — Épen úgy mint én... Jerünk vacsorázni.
 — Hm! Nem rossz... De hát mit tehettem egyebet? Megvacsoráztattam az asszonykát, aztán mentem hazafelé. Igen ám! Csak hogy a jeles dáma nem akart elhagyni; velem jött, sőt a kijáró kapunál belém csimpaszkodott és szemérmesen oda szolt hozzám:
 — Üljünk kocsiba!... Jól van. Üljünk kocsiba.
 — És hová megyünk?
 — Ahová ön akarja. A menyországba-e, vagy a pokolba, az nekem teljességgel mindegy. Követtem önt.
 — Bérkocsit hívtam s épen be akartunk szállani, midőn a karomba csimpaszkodó asszonyság elsikoltotta magát.
 — Mi az, mi történt?
 — Veszve vagyunk! Jön a férjem, meglátott bennünket.
 — No még csak ez hiányzott! A könnyelmű asszony úgy reszketett, mint a kocsonya.
 — Végünk van! Fussunk!
 — Beültünk a kocsiba, a fiakkal a lovak közé csapott és elrohogtunk.
 — Az Andrássy-úton hirtelen megállt a kocsi. Egy athléta termetű férfiú fölszakította a kocsi ajtaját mire a szemérmes asszony karjaim közé ájult.
 — Hah, nyomorultak! Meghaltok mind a ketten!
 — De kérem! Az én szándékaim tisztességesek voltak.
 — Hallgass... Egy szót se!... Oh szegény gyermekeim!
 — És az athléta e szavaknál sirni kezdett. Csak úgy potyogtak a könnyei. E megható jelenet hatása alatt menekülni akartam, de a kétszarvu ember észrevette szándékomat.
 — Egy tapodtat sem!... Épen olyan gyáva, mint a milyen nyomorult vagy!... De nem bántalak. Éljetek egymásnak — boldogan.
 — Föllélegzettem! Ebben az emberben van önérzet és szív.
 — Hálátlan asszony! Szivtelen teremtés! Majd visszasírsz te még engemet! De már késő lesz!... Nem bántalak. Hanem a pénzt, a pénzt add ide!
 — Miféle pénzt? — kértem én.
 — Amit a feleségem magához vett. Háromszáz forintot.
 — Nincs nálam! Szepegte az asszony.
 — Hazudsz, bestia! Elő a pénzt, különben... Hah! Talán önnél van? Igen, igen: az ur zsebében van. Nem elégsz meg azzal, hogy elrabolta a feleségemet, földulta a családi szentélyemet, még a pénzem is magához vette. Hé rendőrl!
 — Az istenért uram, ne csináljon botrányt.
 — Elő a pénzt, különben rendőrt hívok. Becsukatlak mindkettőtök. Hé! Policzaj!
 — Féltem a botránytól. Féltem attól, hogy feleségem értesül arról a kedves kis kalandról és ezt elkerülendő, a magam pénzéből adtam a meglopott férjnek 300 frtot.
 — A megcsalt férj zsebve vágta keservesen szerzet bankóitát és távozott.
 — Egyedül maradtunk a kocsiában: én és ő a kedves. De még csak ezután következett a java a dolognak. Az asszonyka elkezdett sirni, jajveszékelni. Rimánkodó hangon kiáltott utána az athlétának:
 — Miska!... Édes Miska! El ne hagyj!... Jaj, meghalok! Orvost, orvost hívjanak!
 — Látván ezt, hogy az athléta vissza sem fordul, egyszerre csak kiugrott a kocsiból és futott utána, nem törődve a járókelőkkel, akik megbámulták.
 — Eddig a történet. Másnap elbeszéltem a dolgot ügyvédeknek. Mikor a kaland végére jutottam, ügyvédek legnagyobb flegmával kijelentette, hogy számár vagyok.
 — És miért? — kértem én.
 — Száz és egy okból, mondja ő. Egy tervszerűen kieszt csalódnak az áldozata. Menjen csak a rendőrséghez és a fekete albumban megláthatja a fotográfiáját az állítólagos férjnek és feleségnek. És ügyvédek igazat mondott. Befontak alaposan. Kérem ezt a gyönyörűséges párt a lehető legnagyobb szigorral büntetni.

Gutius.

Kiadótulajdonos: Zicherman Herman.

NYILTTÉR.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraiból rendeltek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín- és mintázatban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek, HENNEBERG G. selyemgyárak (cs. és k. udvari szállító) ZÜRICHBEN. — Magyar levelezés. — Svájcba kőszerezes levélbélyeg ragasztandó.

Chocolat

SUCHARD

Mindenütt kapható.

Cacao

Eladó föld.

A vágóhid mellett fekvő s Czabán Dániel tulajdonát képező homok földből szőlőskertté alakítás céljából mintegy 30 kat. hold, parcelláknaként, kedvező fizetési feltételek mellett, eladó. (106) 1—3.

Birtok bérbeadás.

Szatmár vármegye Csomaköz község határában (a vasuti állomáshoz 1/2 órányira) fekvő 600 holdas (1100 öölével számított) fekete és homok talajú

tagos birtokomat

folyó évi október hó 1-től kezdve teljes gazdasági felszereléssel együtt bérbe adom. — A birtok teljesen jókarban levő gazdasági épületekkel, kényelmes lakóházzal el van látva.

Bérleti idő 6—10 év.

Bővebb értesítést nyújt Csomaközön (Szatmár megye) a tulajdonos

1—2

Buttyán Mihály.

Vesebajoknál,
 a húgyhólyag bántalmainál
 és köszvénynél,
 az emésztési és lélegzési
 szervek hurutainál,
 a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használják. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes.

Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyvíz és diätetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, húsi poszga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgsavas vese-homok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Alapítva 1782.

KONTSEK GÉZA

előbb Gaszner Károly
 fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz- és mag-
 kereskedése

DEBRECZEN, Kossuth-utca 11.

A földmívelésügyi m. kir. minisztérium felügye-
 lete és a magyar börttermelői orsz. szöveteze-
 tének vezetése alatt álló

m. kir. országos központi mintapince

BORAINAK

főraktára

== Debreczen és vidéke részére. ==

Házánk összes kiválóbb borvidékének, ere-
 deti palackozott asztali-, pécseinye-,
 csemege- és gyögyborai óriási választékban és feltétlen természetes minőségben állandóan kaphatók.

Magyarországon mely e szakmában az or-
 szág legrégibb üzletei közé tartozik, mindenkor a legjobb mezőgazdasági,
 konyhakerti- s erfürti virágmagvak faj-
 tisztaságát és csiraképes minőségben kaphatók.

Nem bízományi raktár, hanem direkt össze-
 költések a continens első nagtermelőivel.

Arjegyzékkel kívánatra készséggel bér-
 mentve szolgálok.

Új bútörüzlet megnyitás!

A n. é. közönség szíves tudomására hozzuk, hogy f. é. május hó 1-én Helyben, Piacz-utca 44. sz. alatt (dr. Ujfalussy-ház)

bútörüzletünket

megnyitottuk.

Dús választékban tartunk a legújabb stylum secessio, chippenthail, baroque, ó-német, angol stb. matt és fényezett bútörökben a legdiszesebb valamint legegyszerűbb kivitelben.

S a míg egyrészről meghívjuk a n. é. közönség állandó bútörkiállításunk szíves megtekintésére, másrészről esedezünk kegyes támogatata ukért:

kiváló tisztelettel

Lamberger és Társa.

SZEM GYÓGYVIZ.

A legjobb és leghíresebb szemgyógyvíz a dr. Lebois-féle. Ezen elsőrendű francia szemgyógyvíz az összes szembajok és szembetegségek ellen a legjobb s legbiztosabb sikerrel használtatik, a mit már nem csak az összes magyar lapokban is olvastuk, miként az első orvosok csak ezen kitűnő szemgyógyvizet ajánlják. Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. Kapható Budapesten Török József gyógyszer-tárában Király-utca 12. és a vidéki gyógyszer-tárakban, úgy Páris, London, Berlin és Bécsben is. 103 1—10.

KLEIN TESTVÉREK ELSŐ KÖZVETÍTŐ ÉS TUDAKOZÓ INTÉZETE.

Gróf Dégenfeld-tér 3. sz. (ezelőtt Rózsa-tér).

156-dik számú telefon állomás.

Kereskedő segéd helyben tanult, fűszer vegyes szakmában jártas, — csinos külsővel — alkalmazást keres.

Fölkéretnek mindazon földbirtokok, kiknek földjük volna kiadó esetleg eladó, hogy azokat közvetítő intézetemben előjegyeztetni szíveskedjenek.

Széchenyi utcán egy szép különálló 5 szobás lakás a hozzátartozókkal együtt november 1-től kiadó. 510.

Kiadó föld. A F.-Józsa község határában 28 1/2 kat. hold elsőrendű szántóföld és kaszáló egy vagy több évre haszonbérbe kiadó. 500.

Eladó ház czuczai földdel Darabos-utcán, melynek tiszta jövedelme 650 frt. tartott ára csak 9500 frt. 496.

Eladó nemesi birtokok: Nyir-Acsád, Mihálydi és Mártonfalva határiban, ugy-színtén egy nagyobb szerű ház Debreczenben eladó. — Bővebb értesítést nyújt irodám. 507

Nevelő fiú 16 éves IV. gymnásiumot végzett alkalmazást keres. (509)

Fényvirdába tisztességes tanulóknak való fiú felvétetik. 505

Közel a vasúthoz — a Boldogkertben — kedvező feltételek mellett eladó egy szálló, mely vasuti, vagy postatisztnak állandó lakásul, vagy nagyobb ipari műhelynek igen alkalmas. A mondott célra alkalmassá teszik e helyet: közelsége, kedvező fekvése és a rajta levő jó berendezés, masszív, adómentes új épület. Területe: 750 ööl legjobb barna homok föld, termő szőlővel és gyümölcsfákkal beültetve. E terület — vevő által — esetleg két részre is osztható. 504.

Kertészet első rendű, régen fennálló, összes berendezéssel vagy a nélkül szabad kézből eladó. — Értekezhetni irodám-ban. 506.

Eladó tanyaföld gazdasági épületekkel 1 hold szállóval a Diószegi-út mellett. Értekezhetni irodám-ban. 508.

Az ezen rovatokban közölttek iránt felvilágosítást ad s egy ily közlemény! 25 kr előleges lefizetés mellett, felvesz és közléstesz.